

Грибачова А.І., Кравцова А.Ю., Денисова О.С.
ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ФІТОПАННО

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Людина здавна використовує рослини в різних галузях господарства. Фітодекор дозволяє прикрасити внутрішні зони і зовнішні частини приміщень різного призначення. Останнім часом все більше уваги приділяється біодизайну і сучасний вчитель біології повинен орієнтуватися в цьому напрямку. Складовою біодизайну є фітопанно (фітокартини, фітостінки), яке являє собою композицію із рослин захищеного ґрунту, що закріплюються за допомогою спеціальних пристроїв на стінки, меблі і інші елементи. Крім цього, фітопанно, як дизайнерський засіб, допомагає зонувати велику площу приміщення, додати об'єму невеликому простору, декорувати проблемні місця інтер'єру. Інженерна конструкція універсальна для усіх фітопанно і досить легка у виконанні. Вона являє собою фітомодуль, але менших розмірів. Корпус для фітопанно із отворами для кашпо може бути на основі пластика, дерева або метала. В залежності від розмірів, кількість кашпо на модулі може коливатися від 5 до 30. Модуль може бути одnobічним або двобічним. Після визначення із місцем розташування та функціональним призначенням фітопанно, обирається колір корпусу, асортимент рослин. Необхідно враховувати такі моменти: рівень освітлення місця для фітопанно, температурний режим і вологість повітря, колористична гамма.

Тема нашого дослідження актуальна і дуже цікава. Об'єкт дослідження – озеленення. Предмет дослідження – фітопанно в озелененні інтер'єрів. У лютому 2018 року ми виготовили фітопанно для озеленення приміщень оранжереї ХНПУ імені Г.С. Сковороди. На першому етапі було обрано місце для встановлення панно в приміщенні оранжереї у зоні тропіків. Повітря в цьому постійно зволожується і підтримується постійна температура. Модуль, у відповідності до колористичної гама оточення, обрали світло-жовтого кольору з 9 отворами для кашпо розміром 45x45 см.

Другий етап передбачував складання асортименту рослин і ми обрали три види, що походять із тропіків: *Gynura aurantiaca* (Blume) Sch.Bip. ex DC., *Epipremnum aureum* (Linden & Andre) G.S. Bunting, *Tradescantia fluminensis* Vell. Обрані види належать до Eudicots з родини *Asteraceae* (*Gynura aurantiaca*) та Monocots, що представлені родинами *Araceae* (*Epipremnum aureum*), *Commelinaceae* (*Tradescantia fluminensis*). *Gynura aurantiaca* походить з гірських лісів о-ва Ява. Це трав'яниста багаторічна рослин, що вирощується в якості ампельної. Декоративний вигляд має завдяки листкам з трихомами фіолетового відтінку. Суцвіття її дуже красиві, жовто-гарячого кольору, але неприємний запах змушує обривати їх на стадії бутонів. *Epipremnum aureum* є напівепіфітною ліаною із Полінезії з жовтуватими плямами на зелених листках і повітряними коренями, що допомагають підніматися по опорі. Як усі представники *Araceae* є отруйним і потребує обережності при роботі з його частинами. *Tradescantia fluminensis* природно росте у вологих тропіках Бразилії, Парагваю, Уругваю. Культивується як ампельна декоративнолистяна рослина чиї листки мають зелений колір.

На третьому етапі зробили по 10 стеблових живців кожного виду і, згідно із прийнятою методикою, вкорінювали у вологому піску під плівкою. *Epipremnum aureum* вже на другу добу почав формувати додаткові корені. *Gynura aurantiaca* сформувала додаткові корені через п'ять діб, а *Tradescantia fluminensis* тільки через тиждень.

Заключний етап включав підготовку ґрунтової суміші із додаванням торфу і пересадку живців до горщиків. Після пересадки і поливу рослин ми їх помістили в отвори модуля та залишили в місці, захищеному від прямих сонячних променів для проходження стадії адаптації. У подальшому їх поливали 2-3 рази на тиждень, що залежало від температури в приміщенні. Усі живці почали активно рости, що свідчить про їх вкорінення і правильність виконання усіх етапів із створення фітопанно.